

Vergaderjaar 2019–2020

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2564

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2019

Op 3 oktober 2019 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een nieuw algemeen ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Sudan. Het ambtsbericht beslaat de periode van juni 2017 tot en met augustus 2019. Het ambtsbericht is voor mij aanleiding om het huidige beleid ten aanzien van Sudan op onderdelen te wijzigen.

Algemeen

Tussen december 2018 en april 2019 gingen betogers in Sudan bijna dagelijks de straat op en dit liep in begin april 2019 uit op massabetogingen van honderdduizenden mensen in het hele land. Dit had op 11 april 2019 het aftreden van Omar al-Bashir als president tot gevolg. In zijn plaats is er een militaire transitieraad aangetreden die in samenwerking met een groep burgerorganisaties en oppositiepartijen (*Forces for Freedom and Change*) het overgangsbestuur vormt. Dit overgangsbestuur zal gedurende drie jaar en drie maanden voorbereidingen treffen voor nieuwe verkiezingen. Op 21 augustus jongstleden zijn er vijf militairen en zes burgers toegetreden tot een soevereine raad die zal optreden als staatshoofd en is Abdalla Hamdok aangesteld als premier van Sudan.

Over het algemeen is de veiligheidssituatie in Sudan in de verslagperiode verbeterd. In de conflictgebieden Darfur, Zuid-Kordofan (inclusief Abyei) en Blue Nile is er sprake van een sterke afname van het geweld tussen de rebellen en de regeringstroepen, mede dankzij verschillende staakt-het-vurens. Daarnaast is de relatie met het naburige Zuid-Sudan ook verbeterd in de verslagperiode. Zo zijn er stappen genomen in de demilitarisering van de grenszone, het vaststellen van de grens, en is er een permanent staakt-het-vuren overeengekomen.

15c-gebieden

Volgens het huidige beleid geldt dat in de conflictgebieden Darfur, Zuid-Kordofan (inclusief Abyei) en Blue Nile sprake is van een uitzonderlijke situatie zoals bedoeld in artikel 15, aanhef en onder c, van de EU-Kwalificatierichtlijn (hierna: 15c-situatie). Dit betekent dat voor elke vreemdeling, ongeacht individuele omstandigheden, een reëel risico is op ernstige schade wordt aangenomen in deze gebieden.

In deze gebieden is in het verleden een 15c-situatie aangenomen omdat er sprake was van grootschalig, wijdverbreid en willekeurig geweld, waarbij geen onderscheid werd gemaakt tussen burgers, ontheemden of strijdende partijen. Uit het ambtsbericht blijkt echter dat gedurende de verslagperiode de veiligheidssituatie in deze gebieden over een langere periode aanzienlijk is verbeterd. Dit blijkt uit de afname van zowel het conflict gerelateerd geweld als het tribale geweld en als gevolg daarvan de aanzienlijke daling in het aantal dodelijke (burger)slachtoffers ten opzichte van de vorige verslagperiodes.

Gelet op de algemene verbetering van de veiligheidssituatie aldaar heb ik daarom besloten niet langer een 15c-situatie aan te nemen voor deze gebieden. Dit betekent dat vreemdelingen afkomstig uit deze gebieden niet langer slechts op grond van de enkele herkomst uit deze gebieden bescherming behoeven. Op basis van het individuele asielrelaas wordt zorgvuldig beoordeeld of een Sudanese asielzoeker in aanmerking komt voor bescherming in Nederland.

Nu de enkele herkomst uit deze gebieden niet langer meer een grond is voor het verlenen van een vergunning en de situatie al een langere periode verbeterd is, zal de IND de beschermingsstatus van statushouders met een vergunning voor bepaalde tijd op grond van de 15c-situatie herbeoordelen. Indien er geen (andere) grond voor asielbescherming is, gaat de IND over tot het intrekken of niet verlengen van de asielvergunning voor bepaalde tijd dan wel het niet verlenen van een asielvergunning voor onbepaalde tijd.

Kwetsbare minderheidsgroep

Uit het ambtsbericht blijkt dat seksueel geweld en verkrachting een ernstig probleem blijft in Sudan en dat ontheemde meisjes en vrouwen uit Darfur, Zuid-Kordofan (inclusief Abyei) en Blue Nile het meeste risico lopen om slachtoffer hiervan te worden. De vrouwen in deze gebieden kunnen zich veelal niet onttrekken aan het seksuele geweld vanwege hun ontheemding. Volgens het Sudanese strafrecht is verkrachting weliswaar strafbaar echter weinig slachtoffers doen aangifte wegens vrees voor stigmatisering, angst voor vergelding, vrees om zelf vervolgd te worden wegens overspel en een algeheel gebrek aan vertrouwen in het rechtssysteem. Hoewel er in theorie dus sprake is van rechtsbescherming blijkt in de praktijk dat er sprake is van een grote mate van straffeloosheid. Ten aanzien van ontheemde (minderjarige) vrouwen uit Darfur, Zuid-Kordofan (inclusief Abyei) en Blue Nile heb ik om deze redenen besloten om deze groep aan te merken als kwetsbare minderheidsgroep. Dat betekent dat zij met beperkte indicaties aannemelijk kunnen maken dat zij gegronde vrees hebben voor ernstige schade in het land van herkomst.

Beleid andere lidstaten

In Zwitserland en Noorwegen wordt een 15c-situatie of een daarmee te vergelijken situatie aangenomen in Darfur en de Twee Gebieden en in Zweden en België geldt een dergelijke situatie alleen voor Darfur. België

geeft aan dat zij momenteel het beleid ten aanzien van de Twee Gebieden aan het herzien zijn en Duitsland geeft aan dat zij het beleid ten aanzien van heel Sudan aan het heroverwegen zijn. In Denemarken wordt er geen situatie gelijk aan een 15c-situatie aangenomen in Sudan.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol